

DELEGATURA UOKIK W KATOWICACH

Katowice dnia.08.09.2004r.

RKT-421-05/04/MK

Decyzja nr RKT-54/2004

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zmian. Dz.U. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891, Dz.U. Nr 96, poz. 959), oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zmian. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek KOPEX S.A. w Katowicach,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

wyraża się zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez KOPEX S.A. w Katowicach bezpośredniej kontroli nad Przedsiębiorstwem Budowy Szybów S.A. w Bytomiu, poprzez nabycie przez KOPEX S.A. w Katowicach 58,82% akcji Przedsiębiorstwa Budowy Szybów S.A. w Bytomiu.

Uzasadnienie

W dniu 30.07.2004r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej organem antymonopolowym) wpłynął wniosek KOPEX S.A. w Katowicach (zwany dalej KOPEX S.A.) dotyczący zamiaru koncentracji polegającej na przejęciu przez tego przedsiębiorcę kontroli nad Przedsiębiorstwem Budowy Szybów S.A. w Bytomiu (zwane dalej PBSz S.A.), poprzez nabycie przez KOPEX S.A. 58,82% akcji tego przedsiębiorcy, co w świetle przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz.U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zmian. Dz.U. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891, Dz.U. Nr 96, poz. 959 - zwana dalej ustawą antymonopolową), jest koncentracją o jakiej mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2 tej ustawy. Zgłoszenie zamiaru w/w koncentracji zostało dokonane w dniu zawarcia umowy sprzedaży akcji spółki Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. w Bytomiu (karty nr od 23 do nr 28). Postanowieniem z dnia 17.08.2004r. (karta nr 439), KOPEX S.A. został powiadomiony o wszczęciu postępowania w sprawie powyżej opisanej koncentracji.

Bezpośrednimi uczestnikami tej koncentracji jest KOPEX S.A. oraz PBSz S.A. Większościowym akcjonariuszem KOPEX S.A. jest Skarb Państwa (karta nr 9). Natomiast PBSz S.A. w chwili dokonywania zgłoszenia tej koncentracji należał do grupy kapitałowej JUPITER NFI S.A. w Warszawie (karta nr 10).

W dniu 30.07.2004r. została zawarta pomiędzy JUPITER NFI S.A. a KOPEX S.A. umowa sprzedaży akcji (karty nr od 23 do nr 28). Zgodnie z treścią tej umowy, KOPEX S.A. nabywa od JUPITER NFI S.A. 2.742.751 akcji PBSz S.A., stanowiących 58,82% wszystkich akcji tego przedsiębiorcy. W świetle przepisów ustawy antymonopolowej powyżej opisane nabycie akcji stanowi koncentrację o jakiej mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, polegającą na przejęciu przez KOPEX S.A. bezpośredniej kontroli nad PBSz S.A.

Aby zamiar koncentracji o jakiej mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2 w/w ustawy, podlegał obowiązkowi zgłoszenia Prezesowi Urzędu, zgodnie z art. 12 ust. 1 tej ustawy, łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru musi przekroczyć równowartość 50 mln euro z uwzględnieniem przepisów art. 15 ustawy

antymonopolowej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 maja 2001r. w sprawie sposobu obliczania obrotu przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (Dz.U. z 2001r. Nr 60, poz. 611). Ponadto zamiar koncentracji nie może podlegać wyłączeniu z obowiązku zgłoszenia na podstawie art. 13 pkt 1a w/w ustawy.

Jak wynika z informacji i dokumentów przekazanych w trakcie postępowania przez „KOPEX” S.A. obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru koncentracji tj. w 2003r. wyniósł równowartość (karty nr 8 i 442):

-dla grupy kapitałowej, do której należy KOPEX S.A. - około (...) mln euro

-dla grupy kapitałowej, do której należy PBSz S.A. - około (...) mln. euro.

Powyższe oznacza, iż zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy antymonopolowej łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia czyli w 2003r. przekroczył równowartość 50 mln euro.

Ponadto zamiar tej koncentracji nie podlegał wyłączeniu z obowiązku zgłoszenia na podstawie art. 13 pkt 1a ustawy antymonopolowej, gdyż obrót przedsiębiorcy, nad którym ma nastąpić przejście kontroli tj. PBSz S.A. z uwzględnieniem art. 15 tej ustawy, wyniósł w 2003r. równowartość około (...) mln.euro.

Przyczyną dokonania planowanej koncentracji jest zamiar zbudowania przez KOPEX S.A. silnej grupy kapitałowej w oparciu o wybrane firmy tzw. zaplecza górniczego, zdolnej do realizacji dużych inwestycji oraz zdobycia silnej pozycji rynkowej. Jednym z elementów tej strategii jest zakup akcji PBSz S.A. Włączenie tego przedsiębiorcy do grupy kapitałowej umożliwi, umocnienie pozycji KOPEX S.A. na rynkach zagranicznych jako realizatora dużych inwestycji opierających swoją pozycję na własnym zapleczu projektowym i wykonawczym.

Przedmiotem działalności KOPEX S.A. jest wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów górniczych i produkcyjnych. Natomiast przedsiębiorcy zależni od tej spółki prowadzą działalność np. w zakresie motoryzacji, usług inżynierskich, finansowych. Przedmiotem działalności drugiego bezpośredniego uczestnika tej koncentracji tj. PBSz S.A. jest wykonywanie specjalistycznych robót budowlanych głównie dla górnictwa. Przedsiębiorcy należący do grupy kapitałowej, do której należy PBSz S.A. nie działają na takim samym rynku jak KOPEX S.A. lub PBSz S.A.

Z informacji przekazanych w zgłoszeniu niniejszej koncentracji wynika, iż zarówno KOPEX S.A. jak i PBSz S.A. działają na tych samych rynkach produktowych, są to:

- usługi dla górnictwa (roboty pionowe - szybowe oraz roboty poziome - chodniki, komory),
- wynajem maszyn i urządzeń dla odbiorców górniczych,
- sprzedaż towarów masowych w tym węgla, oraz
- wynajem nieruchomości.

Jak wynika ze zgłoszenia zamiaru koncentracji, działalność KOPEX S.A. koncentruje się głównie na rynku europejskim, natomiast PBSz S.A. na rynku krajowym. Odbiorcami KOPEX S.A. są firmy europejskie, natomiast PBSz S.A. krajowe spółki węglowe.

Udział w rynku obu uczestników tej koncentracji na rynkach wspólnych wynosi (karta nr 446):

Przedsiębiorcy	Udział procentowy na rynku krajowym usług górniczych	Udział procentowy na rynku europejskim usług górniczych
KOPEX S.A.	nie prowadzi takiej działalności na rynku krajowym	poniżej (...) procenta
PBSz S.A.	-roboty poziome (...)% -roboty pionowe- (...)% -roboty specjalistyczne około (...)%	poniżej (...) procenta

Natomiast udział w rynku uczestników tej koncentracji, na pozostałych trzech w/w rynkach produktowych jest niewielki i wynosi od (...) % do (...) %. Oznacza to, iż udział na w/w europejskich rynkach produktowych, uczestników tej koncentracji z racji większego obszaru oraz większej liczby konkurentów na tym rynku niż na rynku krajowym, byłby zbliżony do (...) %. Tym samym w rozumieniu pkt 7.2.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz.U. Nr 37, poz. 334), brak jest w niniejszej sprawie rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ponadto pomimo wykonywania przez PBSz S.A. dla KOPEX S.A. usług szybowych w ocenie uczestników tej koncentracji brak jest w niniejszej sprawie rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym w rozumieniu pkt 7.2.2 w/w rozporządzenia.

Biorąc pod uwagę udział w rynku uczestników tej koncentracji oraz punkt 10.1.1. w/w rozporządzenia, brak jest w niniejszej sprawie rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym.

Organ antymonopolowy zważył co następuje

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż organ antymonopolowy wydaje zgodę na dokonanie koncentracji w wyniku, której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Przepisy ustawy antymonopolowej nie definiują co należy rozumieć jako istotne ograniczenie konkurencji. W art. 17 ustawa ta, wskazuje jedynie dwie możliwe przesłanki, które mogą powodować, istotne ograniczenie konkurencji, może to mieć miejsce, np. w przypadku uzyskania przez przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku, lub jej umocnienia w przypadku przedsiębiorcy posiadającego już taką pozycję. Wobec powyższego ogólna ocena czy dokonanie zamierzonej koncentracji nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji, dokonywana jest na podstawie oceny posiadanej obecnie pozycji rynkowej uczestników koncentracji, zmiany tej pozycji, którą może spowodować dokonanie tej koncentracji oraz w oparciu o ocenę skutków jakie spowoduje zamierzona koncentracja na stan konkurencji na rynku.

Oznacza to, iż warunkiem koniecznym do wydania przez organ antymonopolowy zgody na dokonanie koncentracji jest wykazanie, iż nie ograniczy ona w sposób istotny konkurencji, w szczególności poprzez np. uzyskanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej, przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwi mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym poprzez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów, domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Wobec powyższego warunkiem koniecznym do stwierdzenia czy dana koncentracja nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji poprzez np. uzyskanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, jest wyznaczenie rynku właściwego w danej sprawie.

Jak wykazano powyżej uczestnicy tej koncentracji działają na czterech wspólnych rynkach produktowych: usługi dla górnictwa (roboty pionowe i poziome), wynajem maszyn i urządzeń dla odbiorców górniczych, sprzedaż towarów masowych w tym węgla oraz wynajem nieruchomości.

W ocenie KOPEX S.A. właściwym rynkiem geograficznym w tej sprawie jest rynek Unii Europejskiej (karta nr 445). Za takim określeniem rynku geograficznego przemawia zdaniem KOPEX S.A. swoboda przepływu kapitałów, towarów i usług, postępujące ujednoczenie przepisów prawnych, podobny poziom technologii w sektorze górniczym na obszarze europejskim i jednolite wymogi dotyczące przetargów na w/w roboty .

Głównymi odbiorcami na rynku wspólnych rynkach produktowych dla KOPEX S.A. są kraje Unii Europejskiej (usługi dla górnictwa) w tym w szczególności Polska (handel towarami masowymi - węgiel - karta 443). Natomiast głównymi odbiorcami dla PBSz S.A. są głównie krajowe spółki węglowe (karta 448).

Rozpatrując natomiast powiązania bezpośrednich uczestników tej koncentracji z dostawcami, zważyć należy, iż dla KOPEX S.A. większość dostawców stanowią dostawcy krajowi. Natomiast PBSz S.A. nie jest uzależnione od dostawców materiałów, a ich oddziaływanie na firmę jest nieznaczne. Dostawcami usług dla PBSz S.A. są jego przedsiębiorcy zależni, którzy są podwykonawcami tej firmy.

Z powyższego wynika, iż co prawda KOPEX S.A. świadczy usługi dla górnictwa oraz sprzedaje towary głównie na rynku europejskim, jednakże działalność PBSz S.A. – spółki przejmowanej, koncentruje się głównie na rynku krajowym. Tym samym skutki dokonania zamierzonej koncentracji mogą być przede wszystkim odczuwalne dla obecnych kontrahentów tego przedsiębiorcy. Dlatego

też organ antymonopolowy ustalił, iż rynkiem właściwym w tej sprawie jest rynek krajowy świadczenia usług dla górnictwa, wynajmu maszyn i urządzeń dla odbiorców górniczych, sprzedaży węgla i wynajmu nieruchomości. Jak przedstawiono to w części opisującej stan faktyczny, udział w rynku krajowym sprzedaży węgla, wynajmu nieruchomości oraz wynajmu maszyn jest niewielki i wynosi od (...) % do (...) %. Znaczny udział w rynku posiada jedynie PBSz S.A. na specyficznym rynku, którym są usługi na górnictwa, na którym to rynku przedsiębiorca ten w zakresie robót pionowych posiada udział w rynku około (...) % a w rynku usług poziomych (...). Natomiast na rynku krajowym usług dla górnictwa KOPEX S.A. nie prowadzi działalności. Oznacza to iż łączny udział w rynku krajowym świadczenia usług dla górnictwa, uczestników tej koncentracji, wynosi od (...) % do (...). Ponadto jak wynika z przekazanych w zgłoszeniu informacji, łączny procentowy udział w rynku, na pozostałych wspólnych rynkach produktowych wynosi od (...) % do (...). Tym samym w rozumieniu pkt. 7.2 oraz 10.1.1. zgłoszenia, zamierzona koncentracja nie ma wpływu na rynek zarówno w ujęciu horyzontalnym, wertykalnym jak i konglomeratowym, i nie spowoduje uzyskania przez przedsiębiorców pozycji dominującej na rynku krajowym świadczenia w/w usług oraz sprzedaży towarów.

Z uwagi jednakże na posiadany przez PBSz S.A. znaczny udział w rynku krajowym świadczenia usług dla górnictwa zarówno poziomych jak i pionowych, organ antymonopolowy postanowił ocenić czy zamierzona koncentracja nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji krajowym rynku świadczenia tych usług.

W zakresie robót poziomych udział PBSz S.A. w rynku wynosi (...), natomiast w rynku usług pionowych udział ten wynosi (...). PBSz S.A. zarówno w zakresie robót poziomych jak i pionowych spotyka się na rynku krajowym z istotną konkurencją takich firm jak (karta nr 456):

-Przedsiębiorstwo Robót Górniczych ROW Sp. z o.o. w Jastrzębiu-Zdroju (roboty pionowe i poziome),

-Konsorcjum Przedsiębiorstw Robót Górniczych i Budowy Szybów S.A. w Katowicach (roboty pionowe i poziome),

-EMES Mining Service w Katowicach (roboty poziome)

-Przedsiębiorstwo Budowy kopalń PeBeKa S.A. w Lublinie (roboty pionowe).

Udział w rynku usług górniczych poziomych, każdego z tych przedsiębiorców wynosi od (...) % do (...) %, natomiast w rynku usług pionowych poniżej (...). Oznacza to, iż PBSz S.A. posiada na rynku krajowym usług górniczych pionowych jak i poziomych, znaczną konkurencję.

Ponadto jak wynika z podanych w zgłoszeniu informacji, również na rynku europejskim świadczenia usług dla górnictwa, PBSz S.A. spotyka się ze znaczną konkurencją takich firm jak np. Thyssen Schachtbau GmbH w Niemczech, Dailmann Haniel AG w Niemczech, SKANSKA AG w Szwecji i inni.

Powyższe oznacza, iż PBSz S.A. działa zarówno na rynku krajowym jak i europejskim w warunkach znacznej konkurencji. Rynek usług górniczych zarówno krajowy jak i europejski, jest rynkiem w fazie dojrzałości. Działają na tym rynku firmy o ustabilizowanej pozycji i posiadające ugruntowaną pozycję. Jak przewiduje KOPEX S.A. w najbliższych latach może wzrosnąć popyt na roboty górnicze, szczególnie w krajach azjatyckich oraz Ameryki Południowej. Na rynku europejskim koncentracja ta spowoduje, pojawienie się nowego, silniejszego konkurenta, zdolnego do konkurowania z firmami świadczącymi usługi górnicze o wysokiej jakości. Dokonanie zamierzonej koncentracji, umożliwi poszerzenie oferty świadczonych usług przez KOPEX S.A., a PBSz S.A. ułatwi dostęp do nowych rynków świadczenia usług. Ponadto dokonanie zamierzonej koncentracji nie spowoduje również większych zmian na rynku krajowym, gdyż nadal będą na tym rynku funkcjonować firmy działające w tej branży, posiadające znaczną i ugruntowaną pozycję na tym rynku.

Organ antymonopolowy dokonując oceny zamierzonej koncentracji, na podstawie przedstawionych w zgłoszeniu danych i informacji uznał, iż dokonanie tej koncentracji nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji na rynku krajowym świadczenia usług dla górnictwa, sprzedaży towarów (w tym węgla), oraz wynajmu maszyn, urządzeń i nieruchomości. W szczególności organ antymonopolowy ocenił, iż dokonanie zamierzonej koncentracji, nie spowoduje

uzyskania pozycji dominującej na w/w rynkach produktowych, a tym samym nie spowoduje również umocnienia tej pozycji.

Podsumowując należy stwierdzić, iż dokonanie zamierzonej koncentracji nie spowoduje istotnego ograniczenia konkurencji na właściwym w tej sprawie, w szczególności poprzez powstanie oraz umocnienie pozycji dominującej na tym rynku.

Tym samym brak jest przeciwwskazań do wydania przez organ antymonopolowy, zgody na dokonanie niniejszej koncentracji. Wobec powyższego zdaniem organu antymonopolowego wydanie zgody na dokonanie powyższej koncentracji jest uzasadnione.

Stąd organ antymonopolowy orzekł się jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

ALICJA KRAL